

Biciklom oko svijeta.

Ovih dana putuje po Jugoslaviji holandski putnik Pierre Rentenar, koji je nakon putovanja biciklom sive kontinentne svijeta. Da sada putuje već 7 mjeseci, a preputovanje se s vremenom drugom Damom Nizozemskom, Belgiju, Francusku i Italiju, gdje mu se drug razbolito i ostalo da se opravi. Sam Rentenar propuštao će za to vrijeme Mađarsku, Čehoslovačku, Austriju i Rumuniju, pa će preko Bugarske i Albanije u Atenu, gdje se kani sastati sa svojim drugom. Računaju, da će za put trebati još pet godina. Obojica putuju u holandskoj na rodnoj nošnji.

Trideseterostruka smrtna kazna.

Ustanovljenjem kazne za ubojicu i provalnika Kornilova, koji je jedan od najkrvolejnijih i najpogibeljnijih bandita, što su ikada svjeti ugrožavali, kineska je policija postavila prvi rekord strahoti i natrikila je sve svoje dosadanje i najrafiniranije metode kazni. Kornilov bio je strah člave Kneže, naročito Harbine i njegovog bliže i dalje okoline. Dugiz god na onda je gospodar taj ubojica, iznudjivat, tati i razbojnički i sva nastojanja policije bila su dugo vremena bezuspješna da ga se dočepa. Jednom je kao često puta, bio goneđen po policiji i činilo se da ga je ostävala sreća. Sa svih strana navaljavili su na njega policijski i njemu je ipak uspelo da prođe njihove linije i kada su pucali za njima ranili su ga teško. Iako ranjen, uspijelo je time orijasau, da pobegne, da se sakrije u prvu sejaku kuću, u koju se namjerio. Posjednici te kućice ne znajući ko je, useli ga, njegovale i potpuno je ozdravio. Za negradu on je seljak, njegovu ženu i njihove 14-godišnje dvije blizance, kćeri umorio, prezerači im vrat. Kornilov imao je sposobnost da se preobrazuje u razne ljudi. Zbog toga je usred bijela dana lutao ulicama Harbine, pa je znao biti tako držak od kojega policijska zatražila informaciju. Tako je saznao jednom prilikom čitajući na zidu pripljenjenu tijeralicu za sobom, da blagajnik jedne banke drži kod sebe oveće svete novaca. Elegantno odjevan našao je mogućnosti i prilike da se s njim upozna i da mu dođe u kuću. Jednom sjedeci kod taj u stanu blagajnika banke dođe je rječ i na zlökova Kornilova i blagajnik se zgrozio nad tim zločincem. Na ovo ovratio je sasma mirno Kornilov: «Ja sam Kornilov i rekvazi ovo izvukao je čekić i s njime smrskao glavu blagajniku i njegovoj ženi. Končano su ga ulovili. Okovan na rukama i nogama i neprestano čuvan četom oboravajući vojnika, stajao je pred sudom. Da je to bilo potrebno, svjedoci Što je jednom već okovan dobio revolver u Šake od žene jednoga svoga druga, ubio nekoliko strazara i pobegao. Končano je postao žrtvom svoje vlastite držkosti. S jednim filmskim operaterom sklopio je pogodbu, da njega i njegovu drugovu snim na filmu. I doista zlikovci su se skupili u jednoj kući, što je saznala policija, opkokla kuću i s paljicom iz revolvara provalila unutra. Držeci jesu ubijene žene jednog svoga druga, Kornilov se branio i krušao je uteći, no bio je svladan. Kineski sud ga je osudio na dogorašnju smrť vješanjem. Tri sata morao je vijeti, na užetu i kad bi se poteo nesvesćivati skulinu bi ga dojle. Tako je tri deset puta bio već gotovo mrtav i tri deset puta ponovno ga je privzali k svijesti, dok končano nije umro. Sud je svoju osudu obrazložio time, što je Kornilov umorio više od 1000 osoba i prema tomu da je zaslužio hildadistruku smrť.

Ostalo o vrapcu u grob.

Nedavno je umro u Australiji jedan vrlo bogat i originalan starac. Njegovi baštinici poštu su ga naprijed dolично opaklali dali su se u potražu za oporukom (testamentom), ali sva traženja bila su uzalud, jer oporuke nijesu bile. Znali su međutim da je točni starac sigurno pre smrti podjelio svoj imetak, čak su znali kako ga je podjelio. Pretražili su čitavu kuću, ali opaklje nije bilo. Nazad se neko domislio, da bi trebalo pregledati mrtvaci sanduk. Vlasti su date dozvolu za ekshumaciju (iskopanje iz groba). U prisutnosti bilježnika i predstavnika vlasti izvaden je lik iz groba. U džepovima odijela pokojnika, ugroda nadjenje su očale i nekoliko banknota i toliko tražena oporuka.

Darovi

Prigodom Američkog blagdana Indipendenčne, sabralo se na predlog Ivana Buždona za fond "Istarske Rijeć" 17 dolara. Darovali su: 1. dolar Ivan Buždon, Josip Grbac, Ana Marija Buždon, Josip Žnak, Mate Brajković, Petar Krulić, Karlo Krulić, Ivan Šerko, Ivan Turković, Josip Šverko, i Mate Crnac i. Petar Raspolić; po 50 cent. Jukopila Šime, Josip Vlado, Mihovil Ladika, Ruža Šverko, Mihovil Vučelić, Petar Buždon, Ana Žnak, Mihovil Šošić, Petar Grbac; po 25 cent. Mate Buždon.

Nadalje daruje za fond "Istarske Rijeć": N. N. daruje za društvo "Prosveta", odsjek za Istru 5.

Da počaste uspomenu blagopokojne Josipe Učić, rođ. Opatina, iz Grubiša daruju braci Opatići sa Pazina L. 15 za "R." i L. 15 za istarsku "Prosvjetu".

Odgovor na „Pripoljan“ u „Pučkom Prijatelju“

«Pučki Prijatelj» u svom broju od 30. jula 1925. donosi pod naslovom „Pripoljan“ ovaj upit na mene:

1. Mi Beramci smo sabrali pred 4 godine za pogoreće na Puljistini. Citalo se je, da ste Vi bili upravitelj sabrancog novca, a nadjete nismo čitali, da ste Vi položili o tome račun. Kad čete to učiniti? Ili mislite, da niješte dužni dati račun o poslovanju sa tudim imenom?

2. Vi biste htjeli u "Istarskoj Rijeći" učiti Beramce rođoljublju, a Vaša obitelj ne znade hrvatski.

Kako se to slaže s Vašim nadri-narodnjštvom?

3. Zar ne bi bilo za Vas časnije, da se držite Vašeg zanata, nego da po Istri dosadujete našemu narodu i sječe razdor?

U Bermu, dne 19. srpnja 1925.

Ugo Martinčić, Mate Ladavac-Traba, Josip Brajković, Šime Ladavac, Mate Ladavac iz Ladavci br. 49, Petar Ladavac, Anto Hrastić, Josip Belać, Antun Golob, Šime Pilat, Grgo Belać, Srećko Franel, Antun Miljanović, Josip Bubić, Benjamin Golob, Mate Golob, Josip Jurčić, Antun Golob, Miro Golob, Ivan Špiraka, Ivan Fenderle.

Na taj upit imam da odgovorim slijedeće:

Zalim, dragi Beramci, što me tim svojim "Pripoljanom" siliti, da na njega odgovorim. Zalim to više, kad sam uverjen, da vi niste ni krivi ni dužni, nego da vas je onaj obični zlodjed naveo na to, a vi nijemate služite samo kao slijepo oruđje, kako i radi toga, što moram da iznesem stvari, koje sam dosada tvrjek zaustavio, premda sam bio više puta na najbezobzražnji način izazvan.

1. Prije svega moram vam reći, da sam ja računem o fondu za nesrećne žrtve vec odavan počelo, a to god. 1923. pred narocito za sastavljenom komisijom. Od prve uprave su bili neke osobe isključene i to za to, što se je međutim promjenjio odbor političkog društva. Tako na pr. kapelan Božo Milanović nije više mogao da bude u komisiji, pošto nije bio više ni predsjednik političkog pododbora, dapače niti član, jer je bio osnovao sam svoje političko društvo.

Uostalom g. Milanović ima točan prepis svih izdataka. Računi i moje poslovanje bili su odobreni od napomenute posebne komisije. Time bi bila već stvar za mene srećne.

Ali posto vi Beramci pitate, što se dogodilo s Vašim novcem, koje ste bili navodno sabrali za Puljistinu, mogu da vam (na temelju dokumenta i računskih knjiga, koje se nalaze u mojim rukama) dokazem, da niste niti izdaleka sabrali toliko, koliko je bilo izdano u vašem kotaru i u okolicu, t. j. u onom kraju, koji je bio od zuluma relativno najmanje pretrpio. Dosta je da vam navedem samo nekoliko primjera. Tako su primili:

a) kapelan Božo Milanović u godini

1921.: dne 4. 6. lira 1000, 11. 6. lira 1000, 26. 6. lira 525, na 6. 9. lira 1000, na 16. 11. opet 500, ukupno lira 4025;

č) župnik Šime Červar na 22. 6. lira 2000 na 7. 7. 1922 lira 200;

c) Pavač Kraša iz Kringa u više navrata lira 1200;

d) Tomo Herak dne 1. 7. lira 1000, na 22.

12. 1000 lira, a osim toga primio je još 2000 lira za druge pogorelice, koje dakkako nisu porazdijeljile, premda je imao zahtjev izričiti analog (o željeznoj brani niti ne govorim);

e) Marko Zlatić dne 1. 9. 1500, 21. 7. lira 300. Ovdje nisu ubrojene one hiljadarki, koje je primio mjesecima pre.

Ja sam se tome usprostio te snizio na 22.

28. premda je zaslužio i više od 36. I.

je on primio iz toga naslova samo lira 1600.

Da nije on kod toga radio, bio bi redi koji drugi, jer je meni bilo nemoguće da sam taj posao svladam, fini više, što je to.

prisutnost bila neophodna istodobno potrebna u Pajarinu, Čežari, Macku, Trsteniku i Pučju.

Ivanješelj je drugačiji. O tome je informisao kapelan Božo Milanović.

Razumije se, da za djelovanje "Odsjeka za pojno Istru" polit. društva "Edinstvo" preuzimam čitavu mračnu i materijalnu odgovornost, ali prisvajam sebi i sve zadužbine, jer sam svjestan, da sam izvrsio redno djelo, na koje mogu da budem penosao te više, kad se zna, da sam bio osamljen bez moga pomoći.

U Trstu, dne 4. augusta 1925.

IVAN STARLJ

Izdavač, direktor i odgovorni urednik:
IVAN STARLJ
Tišak: TISKARA "EDINSTVO" U TRSTU

NOVE GREDE I DASKE prodaje po najnovljnjim cijenama Matej Benčić
Krašanci p. Žmijin (Gimino), Istra.

KUPUJEMO, i plaćamo po najvišim cijenama drva za ogrijev, drveni uglen, hrastova i bukovu debelu, suhe pećurke med, mljeku, jaja, maslo itd. Kmetsko-Trgovačko Društvo, Trieste, via Raffineria 4.

Zlato, srebro, krune, platini i umjetne zubove kupuje

Zlatarno ALBERT POVH
Trst, Via Mazzini 46

MED u svakoj količini i u pakirajućim i vjenčajućim i u pojedinim kupuje ŽNIDERČIĆ & Co. u Bistrici (Prov. del Carnaro). Pošaljite uzorce.

ALOJZIJ POVH
PIAZZA GARIBOLDI 2, prvi kat
Telefon 3-29

Najveće skladište satova i izlatanih predmeta u Trstu
Prodaje i na obroke

KMETSKO-TRGOVAČKO DRUŠTVO s.o.j.
Via Raffineria 4 TRST Telefon 36-75

NABAVLJA: svakovrsna vrbla, poljska i cvjetna sjemenja, umetna gnojiva: Thomasova drogica, členski salter, superfosat itd., sunčar, moderni gajilic, poljske strojeve: malilice, hurače, slamerenice, raznovrsne pluge, milne i pre žgržele, sunporjatice, škropilice, kose, MERKUR itd., koruzna, makinje, ovas, klapno vapno, laneno sjeme, bisulni, itd.

KUPUJE: diva za ogrijev, drveni uglen, med, ovčji sir, mljeku, maslo i druge poljske proizvode.

PRIMA u počinjući i u komisiju prodaju svakovrsnu robu.

POSREDUJE: uz najpozivljije uvjete i na temelju pravnenih garancija zajmove, novčane uloške i osiguranje proti tuči, vatru i za slučaj smrti.

Ugodna prilika za poljoprivredu, preprodavajući i trgovce!

PRVA HRVATSKA ŠTEDIONICA

**Dionička glavnica
Dinara 75.000.000**

Podružnice: Bačka Palanka, Beograd, Brod na Savi, Crikvenica, Celje, Čakovec, Darnvar, Delnice, Djakovo, Dubrovnik, Gjurgjevac, Illok, Karlovac, Kraljevica, Križevci, Ljubljana, Maribor, Mitrovica, Nova Gradiška, Novi Sad, Ogulin, Osijek g. gr., Požega, Senj, Sisak, Skoplje, Split, Sušak, Subotica, Varaždin, Vel. Gorica, Vinkovci, Virovitica, Vukovar, Zemun, Zagreb, Ilica br. 117 a, Vlaška ulica br. 86.

Ispostave: Osijek d. g.

U ZAGREBU

Osnovana god. 1846.

Podružnica FIUME-RIJEKA

Pričuve: Din. 55.000.000

Ulošci preko Din. 800.000.000

Mjenjačnica: Zagreb, Ilica br. 5.

Najkulantnije:

Izdaje:

4%, % za ložnice i 4%, % komunalne obveznice, koje imaju oprost od poreza, pupilarnu sigurnost i jamčevnu sposobnost.

Kupuje i prodaje:
valute i devize.

Izdaje:

čekove i kreditna pisma, obavljaju isplate na temelju akreditiva na sva tu- i inozemna mjesta.

Unovčuje:

razne čekove poglavito američke.

Obavlja:

burzovne naloge savjesno i ku-kantno.

Posreduje:
kod predoznaka iz Amerike u tuzemstvo.